

Nr 68.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1931 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kronans deltagande i viss vattenreglering beträffande Skellefte älv.

(4:e avd.)

I en till riksdagen avläten, den 14 januari 1931 dagtecknad proposition, nr 28, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden samma dag föreslagit riksdagen medgiva att kronan må för bättre utnyttjande av vattenkraften i Skellefte älv i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet angivna grunder deltaga i regleringen av sjöarna Uddjaure och Storavan.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

I Skellefteälvens övre fallsträcka, från Storavan till och med Vargforsen, om tillhoppa 237.4 meter torde kronan äga omkring 174 meter eller omkring 73 procent. I den nedre fallsträckan, från Vargforsen till havet, äger kronan nästan ingenting, Skellefteå stad cirka 81 meter eller nära 45 procent och enskilda byamän något över 99 meter. De vattenfall, som icke ägas av staden, lära knappast vara utbyggbara. Staden äger ock de enda utbyggda fallen i älven, nämligen Finnforsen och Krångforsen.

På föranstaltande av Skellefteå stad hava utredningsarbeten igångsatts för regleringen av Skellefte älv. Dessa hava numera fortskridit så långt, att en plan, dagtecknad den 19 mars 1930, uppgjorts rörande reglering av sjöarna Uddjaure och Storavan, vilka älven i sin övre del avvattnar. Enligt denna plan skulle regleringens genomförande ske i tre stadier, dragande en engångskostnad av respektive 1,800,000, 1,000,000 och 1,050,000 kronor samt en årskostnad av respektive 135,000, 70,000 och 75,000 kronor. Häremot svarar en årlig energivinst per meter fallhöjd av respektive 0.25, 0.48 och 0.56 miljoner kilowattimmar.

Skellefteå stad har hos vattenfallsstyrelsen hemställt, att kronan såsom jämte staden den huvudsakligaste fallägaren i älven ville jämte staden hos vattendomstolen anmäla sig som sökande till regleringen och jämlikt grunderna för vattenlagen deltaga i kostnaden för densamma, dock att staden skulle gentemot kronan förbinda sig att tills vidare gälda alla kostnader, intill dess kronan bebyggde något av sina fall.

Efter underhandlingar mellan vattenfallsstyrelsen och staden har under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande ingåtts avtal angående bidrag

från kronans sida till kostnaderna för reglering av sjöarna Uddjaure och Storavan i Skellefte älvs vattensystem. Skellefteå stad är för sin del beredd att ensam tillsvidare bekosta hela regleringen, ty staden beräknar, att regleringsvinsten enbart för stadens bebyggda fall motiverar nedläggandet av den kostnad, regleringen medför. Beloppen av statens bidrag till kostnaderna för företaget skall bestämmas efter den båtnad kronans bebyggda fall genom företaget vinna, jämfört med båtnaden för stadens bebyggda fall, varvid reglerna i fjärde, femte och sjätte styckena i 3 kap. 6 § vattenlagen skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse, varvid dock amortering av kostnaderna för den tid staden ensam nyttjat regleringen skall äga rum på sådant sätt, att desamma årligen amorteras med en fyrtiondedel ($\frac{1}{40}$) av deras ursprungliga belopp.

I skrivelse den 20 oktober 1930 har *vattenfallsstyrelsen* hemställt om godkännande av berörda avtal.

Departementschefen anför följande:

Av det anförda läres framgå, att den ifrågasatta regleringen av sjöarna Uddjaure och Storavan kommer att bliva av stor betydelse för ett rationellt utnyttjande av vattenkraften i Skellefte älv. Med hänsyn till såväl den allmänna nyttan av ett sådant företag som fördelen därav för kronan vid framtida utbyggande av dess vattenfall i älven torde kronan böra delta i det planerade regleringsföretaget.

Att nu angiva de kostnader, som kunna uppkomma för kronan genom deltagande i företaget, torde vara omöjligt. Såsom framgår av avtalet, uppstå kostnader för kronan först om kronan utbygger något av sina vattenfall i älven. Vidare bliva kostnaderna beroende av den omfattning, i vilken utbyggandet sker, ävensom av tidpunkten därför. Därest avtalet godkännes, kommer kronan sålunda att vid framtida kraftverksbyggnader i älven bliva skyldig erlägga den del av regleringskostnaderna, som vid samma tidpunkt kvarstår oamorterad och som belöper på den vid kronans kraftverk utnyttjade fallhöjden. Bestämmelserna i avtalet torde sålunda få anses vara för kronans del tillfredsställande.

På grund av vad jag här anført är jag beredd tillstyrka godkännande av det mellan vattenfallsstyrelsen och Skellefteå stad villkorligt ingångna avtalet. Med hänsyn till den kostnad, som enligt avtalet kan framdeles tillskyndas kronan, läres dock medgivande beträffande kronans deltagande i regleringen böra inhämtas av riksdagen.

I detta sammanhang må framhållas att, enligt vad jag inhämtat, tidpunkten för ett utbyggande av kronans vattenfall i älven torde vara ganska avlägsen. I varje fall synes, såvitt nu kan bedömas, inom amorteringstiden knappast komma i fråga att utbygga något annat vattenfall än möjligen Vargforsen, vari kronan äger största delen.

Den ifrågasatta vattenregleringen läres, enligt vad utredningen giver vid handen, bliva av stor betydelse för ett ändamålsenligt utnyttjande av vattenkraften inom de delar av Skellefte älv, där kronan är en av de större vatten-

fallsägarna. Då det mellan vattenfallsstyrelsen och Skellefteå stad träffade avtalet synes vara för statens del godtagligt, vill utskottet — oaktat kostnaderna för kronans deltagande i regleringsföretaget icke kunna för närvarande angivas — tillstyrka att avtalet antages.

Under åberopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att kronan må för bättre utnyttjande av vattenkraften i Skellefte älv i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 14 januari 1931 angivna grunder deltaga i regleringen av sjöarna Uddjaure och Storavan.

Stockholm den 20 mars 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 66.
